

תורה אור • פרשת תרומה • מאמר 1

מי יתנך כאח לי וגו'

”מי יתנך כאח לי”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/terumah/1](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/terumah/1)

1 מי יתנך כאח לי וגו'. זהו בקשת כנס"י [כנסת ישראל] להקב"ה על זמן הגלות שבזמן שבהמ"ק [שבית המקדש]

הי' [היה] קיים נקראו ישראל אחים למקום כמ"ש למען אחי ורעי כו'

"מי ייתן והיית כאח ליי" וגו'. זו בקשת כנסת ישראל אל הקדוש ברוך הוא על זמן הגלות. בזמן שבית המקדש היה קיים נקראו ישראל אחים למקום, כמו שנאמר: "למען אחי ורעיי" וכו'.

וכתיב אח"כ למען בית ה' אלקינו כלומר אימתי נק' אחים בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] קיים ולפיכך מבקשת עכשיו מי יתנך כאח לי כו'.

ובהמשך נאמר: "למען בית ה' אלקינו". כלומר, מתי הם נקראים אחים? בזמן שבית המקדש קיים. לכן היא מבקשת עכשיו: "מי ייתן והיית כאח ליי" וכו'.

והענין דהנה בכרובים שהיו בבהמ"ק [בבית המקדש] כתיב ופניהם איש אל אחיו. והנה כתיב ועשית שנים כרובים כו' כרוב א' מקצה מזה כו'.

והענין הוא כך: על הכרובים שהיו בבית המקדש נאמר: "ופניהם איש אל אחיו". ונאמר: "ועשית שני כרובים" וכו', "כרוב אחד מקצה מזה" וכו'.

וענין הכרובים יובן ע"פ מ"ש רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] (חגיגה י"ג ב) היינו פני כרוב היינו פני אדם אפי רברבי ואפי זוטרי.

ענין הכרובים יובן על פי דברי חז"ל (חגיגה י"ג ב): "היינו פני כרוב, היינו פני אדם" — "אפי רברבי ואפי זוטרי", פנים גדולות ופנים קטנות.

דהנה כתיב ועל דמות הכסא דמוי כמראה אדם וצ"ל שהרי אין לו דמות הגוף. אך הענין שהתורה נק' אדם כמ"ש זאת התורה אדם וכתיב וזאת תורת האדם.

שהרי נאמר: "ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם". ויש להבין זאת, שהרי אין לו דמות הגוף. אך הענין הוא שהתורה נקראת "אדם", כמו שנאמר: "זאת התורה אדם", ונאמר: "וזאת תורת האדם".

2 והפ"י הוא כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה וכוהר נק' הע"ס

[העשר ספירות] רזא דשמא קדישא.

ההסבר הוא כך: חז"ל אמרו שכל התורה כולה היא שמותיו של הקדוש ברוך הוא; וכוהר נקראות עשר הספירות "רזא דשמא קדישא" — סוד השם הקדוש.

והענין שהוא עד"מ כמו שם האדם שנק' אברהם או יעקב עד"מ הרי אין זה נוגע למהותו ועצמותו שעצמותו ומהותו של האדם הוא השכל ומדות שלו שהן שייכים בו גם כשהוא בפ"ע [בפני עצמו]

הענין הוא, בדרך משל, כמו שמו של אדם הנקרא, למשל, אברהם או יעקב. אין בכך נגיעה להווייתו ולעצמותו, שהרי עצמיותו ומהותו של אדם הן השכל והמדות שלו, השייכים לו גם כשהוא עומד בפני עצמו,

משא"כ שמו אינו צריך לו כשהוא לעצמו ואינו אלא בחי' חיצונית שלו שע"ז פונה לקוראו בשמו. ואילו את שמו אין הוא צריך כשהוא לבדו; השם אינו אלא בחינת החיצונית שלו, שבאמצעותה הוא פונה אל מי שקורא לו בשמו.

כך לגבי א"ס ב"ה אפ"י [אפילו] הח"ע [החכמה עילאה] ואצ"ל [ואין צריך לומר] המדות עליונות אינן ערך כלל למהותו ועצמותו ית' שמהו"ע [שמהותו ועצמותו] ית' מרומם ומתנשא מגדר בחי' חכמה והתהוות ע"ס [עשר ספירות] נק' רזא דשמא קדישא שהוא רק בחי' הארה בעלמא שאינו נוגע להעצמות.

כך גם ביחס לאין סוף ברוך הוא: אפילו החכמה העליונה, ועל אחת כמה וכמה המדות העליונות, אינן בערך כלל למהותו ולעצמותו יתברך; שכן מהותו ועצמותו יתברך מרוממות ונישאות מעבר לגדר של בחינת חכמה. והתהוות עשר הספירות נקראת "רזא דשמא קדישא", משום שאינה אלא הארה בלבד, שאינה נוגעת לעצמות.

3 והנה כתיב הוי"ה בחכ' [בחכמה] היינו שגילוי הארה זו שהוא בחי' שם הוי' כמ"ש אני הוי"ה הוא שמי הוא בבחי' חכמה וע"י החכמה נמשך אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בכל ה"ס [ה"ס ספירות]

והנה נאמר: "הוי' בחכמה". כלומר, גילוי ההארה הזאת, שהיא בחינת שם הוי' — כפי שנאמר: "אני הוי' הוא שמי" — הוא בבחינת חכמה; ובאמצעות החכמה נמשך אור אין סוף, ברוך הוא, בכל תשע הספירות,

וכמ"ש הטעם בתנ"י [בתניא] (פל"ה בהג"ה [בהגהה]) ולכן נק' החכ' [החכמה] אדם ונק' אדם הראשון ובזהר נק' אדם קדמא כי ראשית חכמה כתי' [כתיב] (וכמשי"ל [וכמה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות)

כפי שהטעם לכך מוסבר בתניא (פרק ל"ה, בהגהה). לכן החכמה נקראת "אדם", ונקראת "אדם הראשון", ובזהר היא נקראת "אדם קדמא", שכן נאמר: "ראשית חכמה" (וכפי שנתבאר לעיל, בפרשת יתרו, בדיבור המתחיל "להבין ענין האבות").

כי הוא כמו עד"מ בהתפשטו' [בהתפשטות] והמשכת אור וחיות מהנשמה בגוף שגילוי כללות החיות הנמשך מהנשמה מאיר ומתלבש במוחין שבראש

הדבר דומה, בדרך משל, להתפשטות ולהמשכה של אור וחיות מן הנשמה אל הגוף: גילוי החיות בכללותה, הנמשכת מן הנשמה, מאיר ומתלבש במוחין שבראש,

וע"י המוחין נמשך אח"כ הארה לכל אבר כפי מזגו ותכונתו השייך לו וכמבואר בתני" [בתניא] (פני"א)

ובאמצעות המוח נמשכת לאחר מכן הארה לכל איבר, בהתאם למזג ולתכונה המיוחדים לו, כפי שמוסבר בתניא (פרק נ"א).

נמצא המוחין הם כללות החיות של האדם כך הוא עד"מ למעלה שגילוי כללות האור מא"ס ב"ה נמשך ומתלבש בחכמה וע"י החכמה נמשך ומתלבש האור בכל הט"ס [הט"ס ספירות]

נמצא שהמוחין הם החיות של האדם בכללותה. וכך, בדרך משל, למעלה: גילוי האור מאין סוף, ברוך הוא, בכללותו, נמשך ומתלבש בחכמה, ובאמצעות החכמה נמשך ומתלבש האור בכל תשע הספירות.

(ומזה יובן מש"ל [מה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה זכור דאיהו וחיוהי חד קאי על התלבשות אא"ס [אור אין סוף] בבחי' חכמה משא"כ התלבשותן במדות נק' איהו וגרמוהי חד)

(ומכאן יובן מה שנתבאר לעיל, בפרשת יתרו, בדיבור המתחיל "זכור": "איהו וחיוהי חד" נאמר על התלבשות אור אין סוף בבחינת חכמה, ואילו התלבשותו במדות נקראת "איהו וגרמוהי חד").

וע"כ אורייתא דמחכמה נפקת נק' אדם (ועמ"ש על הזהר ר"פ תולדות) (קל"ד ב) ובספר הדרת מלך (דע"ט ב')

ולכן התורה, ש"מחכמה נפקת", נקראת "אדם". (ועיינו כמה שנכתב על הזוהר בתחילת פרשת תולדות, קל"ד ב, ובספר הדרת מלך, דף ע"ט ב.)

ורמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם רמ"ח האברים ושס"ה ל"ת [לא תעשה] שס"ה גידים וגדול תלמוד שמביא לידי מעש' [מעשה] כי מהמוחין נמשך האור לכל אבר כנ"ל וזהו אורייתא מתקשראה בקוב"ה [בקודשא בריך הוא].

רמ"ח מצוות עשה הן כנגד רמ"ח האיברים, ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה הגידים. ו"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה", שכן מן המוחין נמשך האור לכל איבר, כנזכר לעיל. וזהו [פירוש] "אורייתא מתקשראה בקודשא בריך הוא".

והנה בחי' אדם זה נק' אדם הגדול ואפי' רברכי כי חכ' [חכמה] עלאה הוא בחי' א"ס

והנה מדרגת "האדם" הזאת נקראת "האדם הגדול" ו"הפנים הגדולות" (אפי' רברכי), שכן החכמה העליונה היא בחינת אין סוף,

וכמ"ש ולתבונתו אין חקר שהוא היודע והוא הדעה כו' (ועיין בר"ח [בראשית חכמה] פ"א משער היראה דגדול מורה על גדלות התפשטות האור בבחי' אי"ס כו'):

כמו שכתוב: "ולתבונתו אין חקר", שכן הוא היודע והוא הדעה וכו'. (ועיינו בראשית חכמה, פרק א משער היראה, ש"גדול" מורה על התפשטות האור במידה גדולה בבחינת אין סוף וכו').

4 אך זהו התורה כמו שהיא למעלה וכדי להיות המשכה מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] להתלבש בתורה דבריה (שהיא התורה שלפנינו כי תלמוד בבריאה כו') צ"ל ע"י צמצום.

אלא שזו התורה כפי שהיא למעלה. כדי שתהיה המשכה מבחינת חכמה עילאה, שתתלבש בתורה של עולם הבריאה (שהיא התורה שלפנינו, שהרי "תלמוד בבריאה" וכו'), הדבר צריך להיעשות באמצעות צמצום.

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] צמצם שכינתו בין בדי ארון. כי מפני שמשם הקול מדבר למשה הוא ע"י שצמצם כו'

זהו שאמרו חז"ל: "צמצם שכינתו בין בדי הארון". מכיוון שמשם היה הקול מדבר אל משה, הדבר היה באמצעות צמצום וכו'.

ובחי' זו נק' כרוב אפי זוטרי בחי' אדם הקטן כמשל שהגילוי במוחין שלו מצומצם יותר מבאדם הגדול.

בחינה זו נקראת "כרוב", "אפי זוטרי" — "הפנים הקטנות" — והיא בחינת "האדם הקטן", כמו במשל הילד, שהגילוי במוחין שלו מצומצם יותר מאשר אצל אדם מבוגר.

וזהו כרוב א' מקצה מזה שהוא המשכה מלמעלה למטה (וכמ"ש מקצה השמים מוצאו כו'. ושמש היינו בחי' תורה ע' [עייין] בזהר תרומה) (קל"ז) להיות מקור ושרש להמשכת האור בבחי' ע.

זהו "כרוב אחד מקצה מזה": המשכה מלמעלה למטה, ככתוב: "מקצה השמים מוצאו" וכו'; והשמש היא בחינת התורה — ראו בזהר, תרומה, 137 — כדי להיות מקור ושרש להמשכת האור בעולמות בריאה, יצירה ועשיה.

וכרוב א' מקצה מזה הוא כדי להיות ירידה זו הוא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בק"ש [בקריאת שמע] למסור נפשו בא' ואהבת.

ו"כרוב אחד מקצה מזה" [השני] הוא כדי שירידה זו תוכל להתרחש באמצעות אתערותא דלתתא בקריאת שמע: למסור את הנפש ב"אחד" וב"ואהבת".

והיינו ע"י שמע ישראל להתבונן איך הוי' אחד אני הוי' לא שניתי רק שאמר והי' [והיה] העולם כלומר, באמצעות "שמע ישראל": להתבונן בכך שהוי' אחד — "אני הוי' לא שניתי" — אלא שהוא אמר והעולם היה, כי הוא צוה ונבראו כו' וכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב. ולכן ע"י התבוננות זו יבא למס"נ [למסירות נפש] להיות ועמך לא חפצתי.

שהרי "הוא ציווה ונבראו" וכו', ו"כולא קמיה כלא חשיב". לכן, באמצעות התבוננות זו, יבוא האדם למסירות נפש, להיות במצב של "ועמך לא חפצתי".

ולכן נק' כנס"י [כנסת ישראל] כלה לשון כלות הנפש ממטה למעלה. וזהו בחי' הכרוב מקצה מזה לעלות מבי"ע ליכלל באו"ס [באור אין סוף] לאסתכלא ביקרא דמלכא.

לכן כנסת ישראל נקראת "כלה", מלשון כלות הנפש מלמטה למעלה. וזהו בחינת הכרוב "מקצה מזה": לעלות מעולמות בריאה, יצירה ועשיה, ולהיכלל באור אין סוף, "לאסתכלא ביקרא דמלכא" — להביט בכבוד המלך.

וזהו עינינו נשואות אל ה' (ונק' שמור לנוק' [לנוקבא] עמשי"ל [עיינן מה שכתוב לעיל] בד"ה זכור את יום כו'). ועי"ז כמים הפנים נמשך מלמעלה ג"כ עיני ה' אלקיך בה כו'.

וזהו "עינינו נשואות אל ה'" (ובנוקבא הדבר נקרא "שמור"; ראו מה שנכתב לעיל במאמר המתחיל "זכור את יום" וכו'). ועל ידי כך, "כמים הפנים" — נמשכות מלמעלה גם "עיני הוי' אלקיך בה" וכו'.

וזהו ועשית שנים כרבים כו' (ועמ"ש ע"פ שיר השירים מענין פ"י חתן וכלה וע"פ לכבתני. ועיינן בזהר פ' בלק דקפ"ז ענין דאזעירת גרמה כו') מן הכפרת תעשו את הכרבים הוא בחינת סוכ"ע שמקיף לשניהם בשוה

וזהו "ועשית שנים כרובים" וכו'. (ראו מה שנכתב על הפסוק "שיר השירים" בעניין פירוש חתן וכלה, ועל "לכבתני"; וראו בזהר, פרשת בלק, דף קפ"ז, בעניין "דאזעירת גרמה" וכו'). "מן הכפרת תעשו את הכרובים": הכפרת היא בחינת סוכ"ע כל עלמין, המקיף את שניהם בשוה.

(וכמשי"ל [וכמה שכתוב לעיל] שאא"ס [שאור אין סוף] ב"ה למעלה מעל' [מעלה / מעלת] אפי' [אפילו] מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] וכ"ש [וכל שכן] מבחי' כרובים ואפי' זוטרי. ועמ"ש ע"פ כי על כבוד חופה ענין ב' בחי' כבוד והחופה ומקיף שעליהם. וזהו ענין ב' הכרובים והכפרת):

(כפי שנכתב לעיל, שאור אין סוף ברוך הוא נעלה מאוד, אפילו למעלה מבחינת חכמה עילאה, וכל שכן למעלה מבחינת הכרובים ואפי' זוטרי. וראו מה שנכתב על הפסוק "כי על כל כבוד חופה", בעניין שתי בחינות של כבוד, והחופה והמקיף שמעליהם. וזהו ענינם של שני הכרובים והכפרת).

והנה כתיב והיו הכרובים פרשי כנפים למעלה כו' ואיתי [ואיתא] בזהר פ' אחרי (דנ"ט ע"א) ובו"ח (דרכ"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) תלת זימנין ביומא כו' אינון מגרמייהו סלקין גדפייהו כו'.

והנה נאמר: "והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה" וכו'. ונאמר בזוהר, פרשת אחרי (דף נ"ט ע"א), ובפרשת ויחי (סוף דף רכ"ח ע"ב): "שלוש פעמים כיום" וכו', "הם מעלים את כנפיהם מעצמם" וכו'.

ופי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם דהיינו בשעת ג' תפלות שבכל יום דהיינו שבכל עת התפלה מגי תפלות הנ"ל הם עולים מבי"ע למעלה באצי

והרמ"ז (רבי משה זכות) מפרש שם שהכוונה היא לזמן שלוש התפלות בכל יום: בזמן כל אחת משלוש התפילות הללו הם עולים מעולמות בריאה, יצירה ועשיה למעלה, אל אצילות.

וזהו סלקין גדפייהו שהוא ע"י התעוררות האהבה ויראה שבישראל שאהוי"ר [שאהבה ויראה] נק' גדפין ופרחא לעילא (ועמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' אחרי שם מענין בכנפיהם ועיין בזהר פ' בלק) (דר"ד ע"ב) וזהו "הם מעלים את כנפיהם": הדבר נעשה באמצעות התעוררות האהבה והיראה שבישראל, שכן אהבה ויראה נקראות "כנפיים" (גדפין), "והיא פורחת למעלה". (ראו מה שכתב הרמ"ז שם בפרשת אחרי בענין "בכנפיהם"; וכן ראו בזוהר, פרשת בלק, דף ר"ד ע"ב:

נהורא קדמא כו' כנפים עלאין ונהורא קדמא הוא רב חסד. ובעבודת ה' היא האהבה רבה שלמעלה מהשכל.

"האור הראשון" וכו', "הכנפיים העליונות"; והאור הראשון הוא "רב חסד". בעבודת ה', זוהי האהבה רבה שלמעלה מן השכל.

ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] פ' יתרו בענין האבות הן הן המרכבה וזהו ענין שהכרובי' [שהכרובים] סוככים בכנפיהם על הכפרת שבו הלוחות והתורה ואז נקראים אדם הגדול ואפי' רכרכי כיון שעולי' [שעולים] לאצי אשר איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון

וראו מה שנכתב לעיל בפרשת יתרו בענין "האבות הן הן המרכבה". וזהו ענין הכרובים "סוככים בכנפיהם על הכפרת", שבה היו הלוחות והתורה. אז הם נקראים "האדם הגדול" ו"אפי' רכרכי", כיוון שהם עולים לאצילות, ששם "הוא, חייו וכליו — אחד בהם".

ולכן תפלה הוא לי' [לשון] חבור כמו נפתולי נפתלתי. ובלשון המשנה התופל כלי חרס שמתחברים במקורם שבעולם האצי".

לכן תפילה היא לשון של חיבור, כמו "נפתולי... נפתלתי"; ובלשון המשנה: "התופל כלי חרס". שהרי הם מתחברים למקורם שבעולם האצילות.

וכן בעבודת ה' היא התקשרות ודבקות הנפש בשרשה (וכמ"ש בד"ה יונתי) ולכן יש להכרובים כנפים לעופף למעלה לאצי" כו' ועי"ז פניהם איש אל אחיו ששם הם מיוחדים פכ"פ [פנים בפנים]

וכך גם בעבודת ה': התפילה היא התקשרות ודבקות של הנשמה בשורשה, כפי שנכתב במאמר המתחיל "יונתי". לכן יש להכרובים כנפיים כדי לעוף למעלה, אל אצילות וכו'; ועל ידי כך "פניהם איש אל אחיו", שכן שם הם מתייחדים פנים אל פנים,

וכמו במ"ת [במתן תורה] דכתיב [פנים בפנים] דכר ה' (ע' [עיינן] ענין זה בד"ה ואהי' [ואהיה] אצלו אמון) ולכן נקי אחים וזהו למען אחי ורעי אדברה נא שלום.

כמו במתן תורה, שעליו נאמר: "פנים אל פנים דיבר ה'" (ראו עניין זה במאמר המתחיל "ואהי' אצלו אמון"). לכן הם נקראים אחים. וזהו "למען אחי ורעי אדברה נא שלום".

שלום היינו חבור והתקשרות ב' הכרובים כו' (ועמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' אחרי על הזהר) (דנ"ט ע"ב) "שלום" פירושו חיבור והתקשרות בין שני הכרובים וכו'. (ועיינו במה שכתב הרמ"ז בפרשת אחרי על הזהר, דף נ"ט ע"ב:

והנה נקראים אחים כו' דהיינו שכנס"י [שכנסת ישראל] מקבלת מוחין מחו"ב [מחכמה ובינה] עלאין שהם בחי' אדם הגדול כנ"ל שלא ע"י התלבשות בבחינת כרוב וזעיר אנפין כו'.

"והנה הם נקראים אחים" וכו': כלומר, כנסת ישראל מקבלת מוחין מחכמה ובינה העליונות, שהן בחינת "האדם הגדול", כנזכר לעיל, ולא באמצעות התלבשות בבחינת הכרוב וז"א וכו'.

ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער ל"ה פ"ב [פרק ב'] המדרגה הששית כו'. ולכן היו אז חכמים גדולים ונבואה ורוח"ק [ורוח הקודש] בישראל:

ועיינו בעץ חיים, שער ל"ה, פרק ב', "המדרגה השישית" וכו'. לכן היו אז בישראל חכמים גדולים, וכן נבואה ורוח הקודש.

אבל משחרב בהמ"ק [בית המקדש] ונגנזו הכרובי' [הכרובים] (שנסתלקה בחי' ההארה מאצי' הנק' אפי זוטרי שהי' [שהיה] מאיר למטה ממש בעשי' [בעשיה] לשרשו ומקורו באצילות וז"ש [וזהו שכתוב] בגמ' [בגמרא] (ר"ה [ראש השנה] דל"א) ומכרוב לכרוב כו'

אבל מאז נחרב בית המקדש ונגנזו הכרובים (שהרי ההארה מאצילות, הנקראת "הפנים הקטנות" (אפי זוטרי), שהאירה למטה ממש, בעולם העשייה, אל שורשה ומקורה באצילות, הסתלקה; וזהו שנאמר בגמרא (Rosh HaShanah 31a): "ומכרוב לכרוב" וכו'),

ולכן זאת היא בקשת כנס"י [כנסת ישראל] מי יתנך כאח לי כמו שהי' [שהיה] בזמן בהמ"ק [בית המקדש] שהיו בבחי' אחים וגם פניהם איש אל אחיו.

לכן זו בקשתה של כנסת ישראל: "מי יתנך כאח לי", כפי שהיה בזמן בית המקדש, כשהיו בבחינת אחים, וגם "ופניהם איש אל אחיו".

והיינו ע"י עסק התורה. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין לו להקב"ה אלא די אמות של הלכה.

והדבר נעשה על ידי העיסוק בתורה, כדברי חז"ל: "משחרב בית המקדש אין לו להקב"ה אלא ארבע אמות של הלכה".

(עיי' תניא פנ"ג [פרק נ"ג] ועמש"ל [ועיי' מה שכתוב לעיל] בד"ה רני ושמחי מענין פ"י לא זו מחבבה עד שקראה אחותי) וזהו יונק שדי אמי שהוא בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה] שהוא בחינת גילוי חכמתו ורצונו ית' ממש

(עיינו בתניא, פרק נג, ובמה שנכתב לעיל במאמר המתחיל "רני ושמחי", בענין פירוש "לא זו מחבבה עד שקראה אחותי"). וזהו "יונק שדי אמי": בחינת תורה שבעל פה, שהיא בחינת גילוי חכמתו ורצונו ממש, יתברך.

(והרי א"כ האדם המשיג ההלכה תופס ומשיג חכמתו ית' ממש אשר הוא היודע והוא הדעה כו'.

(אם כן, האדם המשיג את ההלכה תופס ומשיג את חכמתו ממש, יתברך, שהרי הוא היודע והוא הדעה וכו'.

לכן נק' עיי' בחי' אחים שמקבלים שניהם ממקור א' שהוא מבחינת חו"ב [חכמה ובינה] עלאין דכמו שז"א מקבל מוחין מאו"א [מאבא ואימא]. כך העוסק בתורה משיג בחינת חכמתו ובינתו ית').

לכן הם נקראים משום כך "אחים", שכן שניהם מקבלים ממקור אחד, מבחינת חכמה ובינה העליונות: כשם שז"א מקבל מוחין מאבא ואמא, כך העוסק בתורה משיג את בחינת חכמתו ובינתו, יתברך.)

וזוהו שנק' התורה חלב כמ"ש לכו שברו כו' יין וחלב. כמו שעד"מ הולד בלידתו הוא בתכלית הקטנות וזהו שהתורה נקראת חלב, כמו שנאמר: "לכו שברו" וכו', "יין וחלב". והרי, למשל, תינוק בלידתו הוא בתכלית הקטנות.

וע"י יניקתו חלב האם מתגדלים אבריו וגם נשלמו בו מוחין דיניקה. שלכן מתחיל לדבר ולילך כו'. ועל ידי יניקתו מחלב אמו גדלים איבריו, וגם מוחין דיניקה נשלמים בו, ולכן הוא מתחיל לדבר וללכת וכו'.

7 וכך הנשמות קודם בואן לעוה"ז היו תחלה בבחי' עכור בבחינת מלכות אימא תתאה וזהו חי' ה' אשר עמדתי לפניו וירידת הנשמה משם כבי"ע להתלבש בגוף נקי בשם לידה.

כך גם הנשמות: לפני בואן לעולם הזה, הן נמצאות תחילה במצב של עיבור, בבחינת מלכות, אימא תתאה. ועל כך נאמר: "חי' ה' אשר עמדתי לפניו". ירידת הנשמה משם לעולמות בריאה, יצירה ועשיה, כדי להתלבש בגוף, נקראת "לידה".

וזוהו אני היום ילדתיך והתורה שלומד בעוה"ז נק' חלב שמגדיל בחי' רמ"ח אברי הנשמה שהם ט"ס [ספירות] טפ"ט [ט' פעמים ט'] כו' כמ"ש ע"פ חכלילי כו'

וזוהו "היום ילדתיך". התורה שאדם לומד בעולם הזה נקראת חלב, מפני שהיא מגדילה את רמ"ח איברי הנשמה; איברים אלה הם תשע הספירות, תשע פעמים תשע וכו', כמבואר על [הפסוק] "חכלילי" וכו'.

ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו שעייז נעשית הנשמה בבחי' גידול יותר במעלה הרבה מכמו שהיתה תחלה בירידתה שנק' בשם לידה

לכן אמרו חז"ל: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו"; באמצעות התורה הנשמה מגיעה למצב של צמיחה, במעלה גבוהה בהרבה מזו שהייתה בה תחילה, בעת ירידתה, הנקראת "לידה",

שע"י שינק משדי אמו הוא בחינת ותלמודו בידו נעשה בה הגדלה הרבה כו' (ועמ"ש ע"פ בהר סיני מענין פי' ותלמודו בידו):

מפני שעל ידי שינק משדי אמו — שהיא בחינת "ותלמודו בידו" — היא גדלה מאוד וכו'. (ועיינו במה שנכתב על [הפסוק] "בהר סיני" בעניין פירוש "ותלמודו בידו").

8 אך להבין איך שייך למעלה בהקב"ה להיות כאח יונק כביכול מבחי' עסק התורה של האדם למטה.

אך עלינו להבין כיצד שייך לומר למעלה, ביחס להקדוש ברוך הוא, שהוא כביכול "כאח יונק" מעיסוקו של האדם בתורה למטה.

אך הענין כמ"ש רועה ישראל. וכתוב אחותי רעיתי פי' פרנסתי. ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים דכמו שהלחם פעולתו לחבר הנשמה עם הגוף.

אך העניין הוא כפי שנאמר "רועה ישראל", וכן נאמר "אחותי רעייתי", כלומר "המפרנסת שלי": "ישראל מפרנסים את אביהם שבשמים". כשם שהלחם מחבר בין הנשמה לגוף,

כך ענין פרנסה למעלה להמשיך גלוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בתוך ע"ס [עשר ספירות] דאצי' שנק' בשם גופין שאפי' [שאפילו] ח"ע [חכמה עילאה] אין ערוך כלל לא"ס ב"ה ושיהיה נמשך ומתלבש בהם הוא ע"י עסק התורה למטה.

כך ענין הפרנסה למעלה הוא המשכת גילוי אור אין סוף ברוך הוא לתוך עשר ספירות דאצילות, הנקראות "גופים". שהרי אפילו חכמה עילאה אינה בערך כלל לאין סוף ברוך הוא; והמשכת האור והתלבשותו בהן נעשות באמצעות עיסוקו של האדם בתורה למטה.

9 וז"ש [וזהו שכתוב] הנה אלקינו זה קוינו לו פי' שאנו המשכנו אותו בבחי' קוין דהיינו התלבשות האור בע"ס [בעשר ספירות] הנחלקים לג' קוין חסד דרועא ימינא כו'

וזהו פירוש הכתוב: "הנה אלקינו זה קוינו לו". כלומר, אנו המשכנו אותו בבחינת קוים, היינו שהאור התלבש בעשר הספירות, המחולקות לשלושה קוים — "חסד דרועא ימינא" וכו' —

וכנגדם ג' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח [וגמילות חסדים]. ולעתיד יתגלו כל ההמשכות לכן ואמר ביום ההוא הנה כו'.

וכנגדם שלוש בחינות: תורה, עבודה וגמילות חסדים. לעתיד לבוא יתגלו כל ההמשכות, ולכן נאמר: "ואמר ביום ההוא: הנה" וכו'.

אך מה שנאמר יונק שדי אמי דוקא שהוא בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה] כי הנה תושב"כ [תורה שבכתב] נק' מוסר אביך ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] נק' תורת אמן (כמבואר בד"ה ביום השמיני עצרת)

אבל הטעם לכך שנאמר דוקא "יונק שדי אמי", שהיא בחינת תורה שבעל פה, הוא שהתורה שבכתב נקראת "מוסר אביך", והתורה שבעל פה נקראת "תורת אמן", כפי שמבואר במאמר המתחיל "ביום השמיני עצרת".

כי בתורה שבכתב הכל ברמז בעלמ' [בעלמא]. וכמו שהאב מזריע טפה כו' ועיקר גידול הוולד הוא בבטן האם.

שהרי בתורה שבכתב הכול נמסר ברמז בלבד. וכמו שהאב זורע טפה וכו', ועיקר גידולו של הוולד הוא בבטן האם.

כך גילוי פרטי ההלכות על בורין הוא בתושבע"פ [בתורה שבעל פה] והיינו דאורייתא תושב"כ [תורה שבכתב] מחכ' [מחכמה] נפקת הנק' אבא.

כך גילוי פרטי ההלכות לאשורם הוא בתורה שבעל פה. וזהו פירוש "אורייתא מחכמה נפקת" — התורה שבכתב יוצאת מחכמה, הנקראת אבא.

ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] הוא בחי' בינה הנקרא אמא. והנה עיקר התגלות התענוג מהשכל הוא בבינה כשמבין הדבר על בורין

ואילו התורה שבעל פה היא בחינת בינה, הנקראת אמא. והנה, עיקר גילוי התענוג שבהשכלה הוא בבינה, כאשר האדם מבין את הדבר לאשורו.

וכמ"ש בזהר ע"פ ועבד הלוי הוא (ובע"ח [ובעץ חיים]) שהתגלות עתיק הוא בבינה ועמ"ש פ' לך לך גבי ה' דאברהם ובפ' וארא ע"פ לכן אמר) דא עתיקא כו'

כמו שכתוב בזהר על הפסוק "ועבד הלוי הוא" (וכן בעץ חיים, שגילוי עתיק הוא בבינה; ועיינו במה שכתוב בפרשת לך לך בעניין הה' של אברהם, ובפרשת וארא על הפסוק "לכן אמור"): "דא עתיקא" וכו'.

וזהו שנאמר יונק שדי אמי דוקא (שהחלב הוא משעשע הולד ומענגו) ועיי' נמשך ממנו ית' גילוי התענוג בגי' [בגן עדן] להיות נהנים מזיו כו' וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] אתא לאשתעשע עם צדיקיא בגי' [בגן עדן] והכל ע"י עסק התורה.

וזהו שנאמר דווקא "יונק שדי אמי", שהרי החלב משמח את הוולד ומענג אותו. ועל ידי כך נמשכת ממנו יתברך התגלות התענוג בגן עדן, כדי שיהנו מן הזיו וכו', ו"קודשא בריך הוא אתא לאשתעשע עם צדיקיא בגי'". וכל זה נעשה על ידי העיסוק בתורה.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל השונה הלכות בכ"י [בכל יום] מובטח לו שהוא בן עוה"ב [עולם הבא] וכמבואר באריכות באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה]:

וכפי שאמרו חז"ל: "כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא". הדבר מוסבר בהרחבה באגרת הקודש, במאמר המתחיל "אשת חיל עטרת בעלה".

10 אמצאך בחוץ קאי על בעלי עסקים אע"פ [אף על פי] שא"א להם לעסוק בתורה תמיד שיהיו בבחי' יונק שדי אמי ע"י ד' אמות של הלכה מ"מ עליהם נאמר דמ"מ אמצאך בחוץ ג"כ.

"אמצאך בחוץ" מתייחס לבעלי עסקים. אף שאינם יכולים לעסוק בתורה תמיד, כדי להיות בבחינת "יונק שדי אמי" באמצעות ארבע אמות של הלכה, בכל זאת נאמר גם עליהם: "אמצאך בחוץ".

(להיות גי'כ בבחי' כאח לי כו' כדלקמן). והענין דהנה מצינו בהקב"ה נאמר גי'כ לשון קונה כמ"ש קונה שמים וארץ.

(כדי שגם הם יהיו בבחינת "כאח ליי" וכו', כפי שיתבאר להלן). והעניין הוא, שאנו מוצאים שגם על הקב"ה נאמר לשון "קונה", כפי שכתוב: "קונה שמים וארץ".

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] חמשה קנינים קנה הקב"ה. דהנה כתיב ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת.

ואמרו חז"ל: "חמישה קנינים קנה הקב"ה". והרי כתוב: "ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת".

11 וכל שבת נק' יום השביעי. שבת להוי'. ולכאורה איך שייך לקרות שבתות דעכשיו יום השביעי וכל שבת נקראת "היום השביעי": "שבת להוי'". לכאורה, איך אפשר לקרוא לשבתות של עכשיו "היום השביעי", שהרי כבר עברו רכבות ימים מיום בריאת העולם עד שבתות אלו ואיך יקרא השבת יום השביעי. והרי עברו כבר רכבות ימים מיום בריאת העולם ועד השבתות הללו. איך אפשר לקרוא לשבת "היום השביעי"? אך כי ששת ימים הם ששה מדות עליונות שבהם ועל ידן היו התהוות העולמות יום ראשון יהי אור בחי' החסד כו' ואח"כ ביום השבת הוא עליותם לשרשם ומקורם למעלה מעלה. אלא [התשובה היא] שששת הימים הם שש מדות עליונות, שבהן ועל ידן נבראו העולמות: היום הראשון, "יהי אור", הוא בחינת חסד, וכן הלאה. ולאחר מכן, ביום השבת, הן עולות לשורשן ולמקורן, למעלה מעלה.

12 וכך הוא גי'כ בכל שבת ושבת שבששת ימי המעשה הוא ירידת המדות בבי"ע לברר כו'. כך גם בכל שבת: בששת ימי המעשה המדות יורדות לבריאה, יצירה ועשיה כדי לברר וכו', ואח"כ ביום השבת הוא עליותם ועליות העולמות שהעלייה דוקא ביום ומדה השביעית שהיא בחי' המלי

ולאחר מכן, ביום השבת, הן והעולמות עולים. העלייה מתרחשת דוקא ביום השביעי, באמצעות המדה השביעית, שהיא בחינת מלכות

(עיי'ן פע"ח [פרי עץ חיים] שער א' פרק ז' כי העלייה צריך להיות התחלה מלמטה כמו שמגביהים הבנין שמגביהי' [שמגביהים] מלמטה ועיי'ז ממילא מתעלה כולו כו'. ועוד כי נעוץ סב"ת [סופן בתחלתן] אני ראשון ואני אחרון כו').

(ראו פרי עץ חיים, שער א', פרק ז': העלייה צריכה להתחיל מלמטה, כפי שכאשר מגביהים בניין מרימים אותו מלמטה, ועל ידי כך כולו עולה מאליו וכו'; ועוד, משום ש"נעוץ סופן בתחילתן" — "אני ראשון ואני אחרון" וכו').

וזהו ויכלו השמים כו' לשון כלה נפשי לכה דודי לקראת כלה כו' בואי כלה כו' ולכן אומרים בברכה דמעין שבע דמעלי שבתא קונה שמים וארץ.

וזהו "ויכלו השמים" וכו' — לשון של כלות הנפש, "לכה דודי לקראת כלה" וכו', "בואי כלה" וכו'. לכן בברכת מעין שבע של ליל שבת אומרים "קונה שמים וארץ".

כי הנה עליות העולמות בשבת וכל מה שנתברר בששת ימי המעשה עולה ליכלל למעלה בשבת זהו כמשל הקנין שהלוקח נותן תחלה כסף להמוכר ועיי' מקבל אח"כ החפץ שקונה לרשותו.

שהרי עליית העולמות בשבת, כאשר כל מה שהתברר בששת ימי המעשה עולה ונכלל למעלה בשבת, דומה לקניין: הקונה נותן תחילה כסף למוכר, ועל ידי כך הוא מקבל לאחר מכן לרשותו את החפץ שהוא קונה.

כך עיי' ירידת המדות עליונות בששת ימי המעשה לברר ניצוצים עיי' נעשה המשכי והעליי [והעליה] בשבת מטורי דפרודא לרה"י [לרשות היחיד] יחידו ש"ע [של עולם].

כך, באמצעות ירידת המדות העליונות בששת ימי המעשה כדי לברר ניצוצות, נמשכת ונעשית בשבת עלייה מ"הרי הפירוד" לרשות היחיד, של יחידו של עולם.

וזהו ענין הקנין של הקב"ה. ועדיי' ג"כ ענין גלות ישראל במצרים ובכל הוא ג"כ שעיי' מתעלים הנצוצות שנפלו שמה והן הן נשמות ר"ע [רבי עקיבא] ר"מ [רבי מאיר] עובדיה (ועמשי"ל [ועיי'ן מה שכתוב לעיל] בפי בשלח פרעה).

וזהו עניין הקניין של הקדוש ברוך הוא. וכך גם עניין גלות ישראל במצרים ובכל: על ידה מתעלים הנצוצות שנפלו לשם, והם עצמם נשמותיהם של רבי עקיבא, רבי מאיר ועובדיה (וראו מה שנכתב לעיל, בפרשת בשלח, על "וישלח פרעה").

ועדיי נאמר בקי"ש [בקריאת שמע] ואספת דגנך כו' לאספי לבחי' אחד ואהבת דהיינו שעוסק במו"מ [במשא ומתן] לפרנס את עצמו וביתו שזהו ירידה

וכך נאמר גם בקריאת שמע: "ואספת דגנך" וכו' — כדי לאסוף אותו לבחינת "אחד" ו"ואהבת". כלומר, האדם עוסק במסחר כדי לפרנס את עצמו ואת בני ביתו, וזו ירידה;

אך עיי' נעשה אח"כ עלייה כשמתפלל בכח האכילה ואוי' [ואומר] אחד ואהבת ולמס"נ [ולמסירות נפש] באחד ולכן נקי התפלה עולת תמיד עליית הנצוצות למעלה כו' וכל תפלות החול מתעלים בתפלת השבת:

אך בעקבות זאת מתחוללת אחר כך עלייה, כאשר הוא מתפלל בכוח שקיבל מן האכילה, אומר "אחד" ו"ואהבת", ומגיע למסירות נפש ב"אחד". לכן התפילה נקראת "עולת תמיד": עליית הנצוצות למעלה וכו'. וכל תפילות החול מתעלות בתפילת השבת.

13 וזהו שנאמר אמצאך בחוץ שגם הבעלי עסקים ימצאוהו בחוץ כיון שעיי' עסקיהם מתעלים הנצוצות באחד וכל ישראל מקיימים זה שהרי דינא דגמ' [דגמרא] הוא שפרשה ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] צריכה כוונה. ולד"ה פסוק ראשון צריך כוונה.

וזהו שנאמר: "אמצאך בחוץ" — גם בעלי עסקים ימצאו אותו בחוץ, שכן באמצעות עסקיהם הנצוצות מתעלים ונכללים באחד. וכל ישראל מקיימים זאת, שהרי כך היא ההלכה בגמרא: הפרשה הראשונה של קריאת שמע צריכה כוונה, ולדעת הכול הפסוק הראשון צריך כוונה.

והוא ענין למס"נ [למסירות נפש] באחד ובכל ישראל יש בחי' זו שאף שאין לו מס"נ [מסירות נפש] בפועל יש בו מס"נ [מסירות נפש] בכח שאפי' [שאפילו] קל שבקלים יכול למס"נ [למסירות נפש] כו'

וזהו ענין מסירות נפש באחד. בחינה זו קיימת בכל יהודי: אף שאין בו מסירות נפש בפועל, יש בו מסירות נפש בכוח, שכן אפילו קל שבקלים מסוגל למסור את נפשו וכו'.

ועיי' מתעלים כל עסקיו לה' אחד אי"כ הרי מו"מ [משא ומתן] ועסק זה הוא מעין וע"ד שהוא ית' נקי קונה שמים וארץ

ועל ידי כך כל עסקיו מתעלים לה' אחד. נמצא אפוא שהמשא ומתן והעסקים הללו הם מעין ובדוגמת היותו יתברך נקרא "קונה שמים וארץ".

(ולכן הוא בבחי' כאח לי ועי' מ"ש ע"פ וישב יעקב בפ"י ובקשתם משם כו' ומצאת כו')

(ולכן הוא בבחינת "כאח לי"; וראו מה שנכתב על הפסוק "וישב יעקב", בביאור "ובקשתם משם" וכו' ו"ומצאת" וכו').

והנה אדרבה בהם נאמר אשקך בחי' נשיקין הוא אתדבקות רוחא ברוחא ע"י תפלות הבעל עסק ואדרבה, עליהם נאמר "אשקך": בחינת נשיקין, שהיא "אתדבקות רוחא ברוחא", באמצעות תפילותיו של בעל העסק,

שהוא בחי' אתכפייא ויתרון האור מהחשך הוא מעורר וממשיך ממקום גבוה מאד (עמ"ש בפ' נח בד"ה מים רבים כו')

שהיא בחינת אתכפייא ו"יתרון האור מן החושך"; היא מעוררת וממשיכה ממקום גבוה מאוד (ראו מה שנכתב בפרשת נח, בדיבור המתחיל "מים רבים" וכו'),

אשר גילוי בחי' זו אינו אלא בבחי' נשיקין כמשל הנשיקין שהוא מחמת עוצם האהבה שלא יוכל לפרש בדבור היא מתלבשת בהבל הנשיקין כו'

אשר גילוייה של בחינה זו הוא רק בבחינת נשיקין, כמשל הנשיקה: מחמת עוצמת האהבה, שאי אפשר לבטאה בדיבור, היא מתלבשת בהבל הנשיקה וכו'.

(עמ"ש בד"ה שיר השירים פי' ישקני כו'. והענין כי בחינת כאח לי שע"י יונק שדי אמי היינו שיניקותם משרש אחד היינו מהתורה שהיא בחי' חו"ב [חכמה ובינה] כו' שנק' או"א [אבא ואימא].

(ראו מה שנכתב בדיבור המתחיל "שיר השירים", בביאור "ישקני" וכו'. והענין הוא שבחינת "כאח לי", הבאה על ידי "יונק שדי אמי", פירושה שיניקותם היא משורש אחד, היינו מן התורה, שהיא בחינת חכמה ובינה וכו', הנקראות אבא ואמא.)

אמנם ע"י אתכפייא ובטול היש לאין דבעלי עסקים אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] לעילא שנמשך האור מבחי' אין שהוא מקור התורה כמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' ונמשך התגלות זו בז"א כו'.

אולם, באמצעות האתכפייא של בעלי העסקים והביטול של היש לאין, "כבוד הקדוש ברוך הוא מסתלק למעלה": האור נמשך מבחינת אין, שהיא מקור התורה, כמו שכתוב: "והחכמה מאין תמצא" וכו', וגילוי זה נמשך בז"א וכו'.

וא"כ הם בבחי' כאח לי שמקבלים שניהם משרש א' אשר השרש ההוא גבוה מבחי' שדי אמו כו' הוא בחי' כתר שלמעלה מהחכמה ובינה. וזהו ענין שזבולון קודם ליששכר.

אם כן, הם בבחינת "כאח לי", שכן שניהם מקבלים משרש אחד, והשרש הזה גבוה מבחינת "שדי אמו" וכו': וזהו בחינת כתר, שלמעלה מחכמה ובינה. וזהו עניין הקדמת זבולון ליששכר.

והנה כתיב וינשק לכן לבניו שהם השבטים שנק' ג"כ בנים ללובן העליון כי בני בנים הרי הם כבנים כו' כך יתכן בחינת כאח לי בקבלתם מבחי' אין מקור דחו"ב [דחכמה ובינה] הנק' או"א [אבא ואימא] כו'

והנה כתוב: "וינשק לכן לבניו" — אלה הם השבטים, הנקראים גם בנים ללובן העליון, שהרי "בני בנים הרי הם כבנים" וכו'. כך גם שייכת בחינת "כאח לי" בקבלתם מבחינת אין, מקור חכמה ובינה, הנקראות אבא ואמא וכו'.

ועיין כה"ג [כהאי גוונא] בפרדס שער החמישי פ"ג [פרק ג'] בשם הבית יוסף ומלכות נפיק כו' ומשום הכי קאמר אברהם כו' ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בביאור ענין יודוך אחיך כו' וענין בני אחיך כו'.

ועיין כעין זה בפרדס, שער חמישי, פרק ג', בשם הבית יוסף: "ומלכות נפיק" וכו', "ומשום הכי קאמר אברהם" וכו'. ועיין במה שנתבאר לעיל בביאור ענין "יודוך אחיך" וכו' וענין "בני אחיך" וכו'.

אנהגך אביאך אל בית אמי הוא בחינת תורה כי גם הבעל עסק צריך לקבוע עתים לתורה
 "אנהגך אביאך אל בית אמי" — וזהו בחינת התורה, שכן גם בעל עסק צריך לקבוע עתים לתורה.

כי הגם שעיקר עבודתם הוא ע"י מעשה בבחי' אתכפייא ובמעשה הצדקה מ"מ ההמשכה צ"ל כסדר שמתלבשת תחלה במחשבי' [במחשבה / במחשבת] ודבור ואח"כ במעשה.

כי אף שעיקר עבודתם הוא באמצעות מעשה — בדרך של אתכפייא ובמעשה הצדקה — מכל מקום ההמשכה צריכה להיות כסדר: תחילה היא מתלבשת במחשבה ובדיבור, ואחר כך במעשה.

ומחשבה ודבור זהו בחי' קביעת עתים לתורה של הבעלי עסק (ועיקר גלוי נשיקין הוא ע"י קביעת עתים לתורה. ע' [עיין] בתניא פ' מ"ה)

ומחשבה ודיבור אלה הם בחינת קביעת העתים לתורה של בעלי העסקים. (ועיקר גילוי הנשיקין הוא באמצעות קביעת עתים לתורה; עיין בתניא, פרק מ"ה.)

ולכן בבעלי תורה נאמר יונק שדי אמי שהוא לשון תמידי. כי והגית בו יומם ולילה כתיב.

ולכן על העוסקים בתורה נאמר "יונק שדי אמי", שהוא לשון של תמידיות, שהרי כתוב: "והגית בו יומם ולילה".

ובבעלי עסקים שהוא רק קביעות עתים נאמר אנהגך אביאך אל בית אמי (ועוי"ל [ועוד יש לומר] פי' אנהגך בענין אחר דלפי ששרש המשכתם מבחי' שלמעלה מחוי"ב [מחכמה ובינה] כנ"ל ע"כ אומר אנהגך כו')

ועל בעלי העסקים, שלומדים רק בזמנים קבועים, נאמר: "אנהגך, אביאך אל בית אמי". (אפשר להסביר עוד את "אנהגך" בדרך אחרת: מכיוון ששרש המשכה שלהם הוא מבחינה שלמעלה מחכמה ובינה, כנזכר לעיל, לכן נאמר "אנהגך" וכו',

אל כו' שממשיך מבחי' עליונה לבחי' אמי כו' וזהו תלמדני שמבחי' מקום גבוה כזה א"א להיות רק בחי' מקבל. וכענין ודברי אשר שמתו בפיך כו'). אשקך מיין הרקח.

"אל" וכו' — שהוא ממשיך מבחינה עליונה לבחינת "אמי" וכו'. וזהו "תלמדני": מבחינה גבוהה כל כך אי אפשר להיות אלא בבחינת מקבל, כמו שנאמר: "ודברי אשר שמתו בפיך" וכו'). "אשקך מיין הרקח".

הנה היין משמח אלקים. ויין הוא בחי' יינה של תורה והוא בחי' בינה בחינת תושבע"פ [תורה שבעל פה] והיותו משמח אלקים היינו

הנה היין "משמח אלקים". והיין הוא בחינת "יינה של תורה", שהיא בחינת בינה, בחינת תורה שבעל פה. ופירוש הדבר שהוא משמח את אלקים הוא:

כי אלקים הוא מדת הצמצום להיות העלם והסתר וע"י שממשיך מבחי' בינה שהוא בחי' שמחה גורם גילוי ההעלם כו' שלא יסתיר ויעלים.

כי אלקים הוא מידת הצמצום, המביאה להסתר ולהעלם; ועל ידי המשכה מבחינת בינה, שהיא בחינת שמחה, מביאים לידי גילוי את ההעלם וכו', כך שלא יסתיר ויעלים.

14 וזהו אשקך מיין. אך יין הרקח היינו שיש בו ריח הטוב. כי הריח שרשו ממקום גבוה שהוא בחי' מקיף והוא למעלה מבחינת מזון שהמזון הוא לגוף

וזהו "אשקך מיין". אלא ש"יין הרקח" פירושו יין שיש בו גם ריח טוב. שורשו של הריח במקום נעלה, והוא בחינת מקיף, למעלה מבחינת המזון, שהמזון מיועד לגוף,

אבל הריח ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף והיינו לפי שהוא בחי' תענוג העליון שאינו נתפס ומתלבש בכלים.

ואילו על הריח אמרו חז"ל שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף. הטעם לכך הוא שהוא בחינת התענוג העליון, שאינו נתפס ומתלבש בכלים.

והנה זהו יתרון מעלת קביעות עתים לתורי [לתורה] של הבעל עסק שהוא בחי' אתכפייא יותר מביושבי אוהלים ע"כ נק' עסק תורתם יין הרקח שהריח הוא דוקא מדבר חריף וקיוהא כו'

והנה, זהו היתרון והמעלה שבקביעות עתים לתורה של בעל עסק: היא בחינת אתכפייא, יותר מלימודם של יושבי אוהלים. לכן לימודם נקרא "יין הרקח", שכן הריח נוצר דווקא מדבר חריף וחמוץ כו'.

(ועיין מענין ריח ע"פ ראה ריח בני) שייך זה עם היותו משקה שהוא בחי' פנימית יש בו ג"כ ריח ובחי' מקיף כו'.

(ועיינו בעניין הריח על הפסוק "ראה ריח בני"). שהרי יין זה, אף שהוא משקה, והוא בחינת פנימיות, יש בו גם ריח ובחינת מקיף כו'.

ומי שאינו יכול ללמוד כלל ולקבוע עתים לתורה עליו נאמ' [נאמר] ג"כ מעסיס רמוני ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו וזכרונם לברכה] ע"פ כפלח הרמון רקתך שאפי' [שאפילו] ריקנין שבך מלאים מצות כרמון.

ומי שאינו יכול ללמוד כלל ולקבוע עתים לתורה, נאמר גם עליו "מעסיס רמוני", על דרך דברי חז"ל על הפסוק "כפלח הרמון רקתך": אפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון.

כי ריקנים אין פי' פושעים ומורדים ח"ו [חס ושלום] רק שאין בהם תורה אבל מלאים מצות ודרך ארץ. "ריקנים" אין פירושו רשעים ומורדים, חס ושלום, אלא שאין בהם תורה; ואף על פי כן הם מלאים מצוות ודרך ארץ.

והרי המצות מעוררים ג"כ גילוי תענוג העליון וכנודע מענין ריחא דלבושייכו כו' כי נעוץ תחלתן בסופן.

והרי גם המצוות מעוררות גילוי של התענוג העליון, כידוע בענין "ריחא דלבושייכו" כו', שהרי נעוץ תחילתן בסופן.

ולכן נק' עסיס רמוני שהוא ג"כ משיב את הנפש (ולכן במעיל היו תלויים רמונים כי המעיל הוא בחי' מעיל צדקה כו' וכמ"ש במ"א ע"פ שוש אשיש כו' מעיל צדקה יעטני וע"ש):

ולכן הוא נקרא "עסיס רמוני", שגם הוא משיב את הנפש. (ולכן היו רימונים תלויים במעיל, כי המעיל הוא בחינת "מעיל צדקה" כו', וכמו שכתוב במקום אחר על הפסוק "שוש אשיש" כו', "מעיל צדקה יעטני"; ועיינו שם.)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־[likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0); אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/terumah/1](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/terumah/1)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק